[30]

Centralizacya
Towarzystwa Demokratycznego Polskiego
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele!

Okólnikiem z dnia 14 Kwietnia b. r. zawiadomiliśmy Was, jakie w Anglii znalazł przyjęcie upowszechniony przez Sekcyą Londyńską Manifest Towa. Sympatya dla Stowarzyszenia naszego, w Angielskim narodzie obudzona, nie przestaje coraz więcej wzmacniać się i szerzyć. W téj chwili odbieramy nowy jéj dowód: Adres Londyńskiego Demokratycznego Stowarzyszenia(*). — Adres ten jest następującéj osnowy. —

"Adres do Towarzystwa Dem: Polskiego od Wschodniego Londyńskiego Demokratycznego Stowarzyszenia"

"Pozdrowienie i Braterstwo"

Bracia Demokraci i Obywatele! Przebiegliśmy Wasz szczytny manifest, wydany do Narodów Europy, z temi uczuciami rozkoszy i uwielbienia, które, chociaż niepodobne do opisania, mogą jednak być pojęte przez tych, którzy tak jak wy pałają patryotyczną chęcią wyswobodzenia z teraźniejszego poniżonego i nędznego stanu rozmaitych narodów na ziemi składających wielką rodzinę ludzkości. —

Wasz szlachetny Manifest tak dokładnie maluje światu nasze własne pojęcia, że gdybyśmy usiłowali odpowiedzieć na każdy rozdział tego sławnego adressu, natenczas zmuszeni bylibyśmy nietylko, w odmalowaniu naszych uczuć, być waszem echem, ale w wielu okolicznościach używać tychże samych nawet wyrazów dla oddania naszych myśli.

Usiłowanie zatém nasze w téj do Was odpowiedzi, nie jest niczém innem, jak wyrażeniem naszego serdecznego przychylenia się do Waszych zasad, i zarazem zdecydowaniem się pracować z wami w celu usamowolnienia ludzkości. —

My się wielce cieszymy o Polacy, z utworzenia waszego Towarzystwa. — My się cieszymy, ponieważ ono wytyka nieprzebytą linią demarkacyjną pomiędzy ludem a Arystokracyą. My się cieszymy nareszcie że przez to ogłoszenie waszego Manifestu, ogłosiliście zarazem światu, iż przyszłe Wasze walki nie będą już staczane dla podłéj, grabieżnéj, tyrańskiéj fakcyi xiążąt, Xięży, i uprzywilejowanych przywłaszczycieli, ale dla mass, dla milionów ludu polskiego, a przez niego dla ogólnéj familii ludzkości. —

Kiedy unosimy się nad duchem jaki nad wami panował, w wstrzymywaniu się od czynienia zarzutów narodom Anglii i Francyi za ich oczywistą dezercyą od sprawy polski, poczytujemy sobie za obowiązek, oskarżyć panujących każdego kraju, za ich nikczemne, tchórzowskie i zdra-

CXIII (*) Ogłoszony w dzienniku The London Dispatsch z dnia 4 Czerwca 1837 r. —

dzieckie postępowanie. Wierzcie nam polacy, miliony Anglików i Francuzów były z Wami. – Mieliście ich dobre życzenia – a chociaż, nieszczęście! te dobre życzenia wówczas ziszczone nie zostały i Wam przeciw tyrańskim najezdnikom pomocy nie przyniosły, jednak teraz do nas należy do: wieść, że ten dzień nie jest dalekim, kiedy nasi Bracia Gallowie i my sami po zrzuceniu tyranów którzy dziś depcą prawa ludzkości, złączymy nasze ramiona jakoteż i nasze serca z Waszemi, do: pomożemy ustaleniu niepodległości Waszego rodzinnego kraju. –

Ludzie i Bracia! Witamy z serdecznem zadowolnieniem Waszą deklaracyą o naro: dowych, politycznych i socyalnych principiach. – Zgadzamy się na tę deklaracyą z entuziazmem i najchętniej się do niej przypisujemy. Szczycimy się tym czynem, że Polska raz niepodległa, będzie demokratyczna, i że, że zgodą, jedynie tylko zasad demokratycznych szukacie ustalenia jéj niepodległości. – Ogłaszacie światu, że odtąd walki Polski muszą bydź staczane pod sztan: darem równości. – Ogłaszacie światu, że Polska musi bydź wolną nietylko od obcych ale także i domowych despotów. – Ogłaszacie światu, iż odtąd ani [illegible], ani Xiążę, ani uprzywilejowany ja: kiegokolwiek znaczenia złodziej, nie będzie tyranizował sobie równych ludzi. – Jednem słowem, ogłaszacie światu, że Polska będzie znowu niepodległa, i że wszyscy jéj synowie będą politycznie i socyalnie równi i wolni. –

Zgadzamy się z Wami, iż bez równości nie masz wolności – bo tam gdzie jedna klassa albo klassy żyją z pracy drugich, tam jedni z konieczności muszą bydź tyranami, a ci wszyscy co pra: cują muszą bydź niewolnikami. –

Zgadzamy się z Wami, że bez równości nie masz Braterstwa; bo tam gdzie uprzywilejo: wana klassa albo klassy pogrążają się w zbytkach i przepychach z pracy milionów które są na ziemi, w potrzebie, nędzy, błędzie, ciemnocie i degradacyi, tam braterska miłość miejsca mieć nie może – Przeciwnie egoizm, bojaźń i nienawiść musi na przemian panować w sercach każdéj klassy społeczeństwa, a tym sposobem musi się społeczeństwo dzielić na małą liczbę uprzywilejowanych a wielką uciśnionych. –

Oświadczamy przeto z Wami, iż bez równości szczęście bydź nie może; ale przekli: namy ten język zdradzieckich polityków, którzy nam gadają: „Równość w obliczu pra: wa"; wierzymy bowiem, iż prawa nie mogą bydź sprawiedliwe i równe, gdzie są bogacze i ubodzy. Nie! równość jakiéj my żądamy i jaka nas zaspokoić może jest? równość praw, obowiązków i kondycyi! –

Bracia Demokraci. Ogłaszacie narodom Europy, iż Polska niepodległa i Polska demokratyczna jest celem Waszego stowarzyszenia, i znowu mówicie "pracujemy przez Demokratyczne Tow° dla Polski a przez Polskę dla ludzkości". –

My odpowiadamy Waszemu oświadczeniu, i śmiało oświadczamy Wam i całemu światu iż Anglia Republikancka i Anglia Demokratyczna jest przedsięwzięciem i celem naszego stowarzyszenia, iże będziemy pracowali przez Tow° Dem° dla Anglii, przez Anglią dla Polski i ludzkości. –

Kiedy oświadczamy nasze przychylenie się do Waszych pryncypiów i widoków, kiedy zaręczamy Wam naszą assistencyą i pomoc, nie życzylibyśmy Wam jednak po: kładać nieograniczonéj ufności w żadnéj obcéj potędze, lecz w Was samych, życzylibyśmy abyście polegali na własnéj Waszéj sile, w przywróceniu Waszego kraju, życzylibyśmy abyście ciągle zachowali sobie to w pamięci:

" In native swords and native ranks
The only hope of freedom dwells."

"W narodowym mieczu i narodowych siłach
Jedyna nadzieja wolności spoczywa". –

W zakończeniu oświadczamy jako summę i essencyą naszych principiów, a które nie wątpimy spotkają się z przekonaniem waszém: że wierzymy "iż ...., arystokraci i tyrani jakiegokolwiek znaczenia są niewolnikami w buncie przeciwko wszechwładzcy ziemskiemu którym jest lud, i przeciwko prawodawcy świata, którym jest natura". –

Jesteśmy, w sprawie powszechnej wolności, równości i braterstwa Was wielbiący

Bracia, Członkowie Wschodniego Londyńskiego Stowarzyszenia

/: podpisano w ich imieniu :/

Allan Davenport, President.
George Julian Harney, Prezydujący
Committee.

Charles Neesom,	Henry Moore,
Thomas Ireland,	Alfred Mileham,
Thomas Newbury,	Robert Green,
Joseph Harvey,	William Edmonds,
Samuel Yarham,	Thomas Biggs,

Edward Harvey, Kassyer.
John Harper, Sekretarz.

Uchwalono 21 Maja 1837 r. –

Za zgodność Sekretarz Sek: Londyńskiej /pod:/ Sperczyński

Obywatele! Nie wątpimy iż adres ten pod wielu względami, na Waszą zasłuży uwagę. –

Postanowiliście przez Tow^o pracować dla Polski, przez polskę dla ludzkości, w przekonaniu iż jest to najpewniejsza i jedynie skuteczna droga służenia ogólnej sprawie. Radykaliści angielscy, przez Tow^o Dem^o Angielskie pracować chcą dla Anglii, przez Anglią dla Polski i ludzkości; przyjęli więc myśl naszą, potwierdzili ją, uroczyste oddali świadectwo postępowaniu, które skuteczność działań w jedności myśli, w czystości zasad upatruje. – Jak my odrzuciliśmy spółdziałanie z naszymi przywilejstami i niesumiennymi demokratami, tak i Tow^o Dem^o Angielskie, nie spółdziała z Wigami i ich popieraczami, z Reformatorami podejrzanej wiary; jak my ma przekonanie iż zjednoczone siły otwartych tylko szczerych i śmiałych wyznawców jednej i téjże samej wiary, myśl demokratyczną urzeczywistnić mogą. Patrząc na to co półśrodki dotąd Anglii przyniosły, innéj drogi sumienne zamiłowanie sprawy uciśnionego ludu, wskazać im nie mogło. Nasze pojęcia wzmocniły ich wiarę; niechże ich pojęcia naszę nawzajem wzmocnią. –

Towarzystwo Dem^o Angielskie nie szukało myśli swojej w abstrakcyach filozoficznych, ale zstępując do rzeczywistego życia, pojęło potrzeby narodu swojego, zrozumiało powszechne mas sumienie dopominające się aby prawo równości urzeczywistnione było. Lud Angielski, równie jak lud Polski uciśniony, arystokracyą urodzenia, arystokracyą ziemi, arystokracyą bogactw: zrzucić ten ciężar, i wszystkich porównać w prawach i obowiązkach, jest tak naszym jak Stowarzyszenia demokratów angielskich celem. I tu jeszcze nasze

pojęcia

pojęcia wzmocniły wiarę współwyznawców naszych, niechże ich pojęcia naszą nadzieję wzmocnią.

Nie widzimy potrzeby rozszerzać się dłużej nad duchem i osnową tego adresu — Łatwo je sami ocenicie — Łatwo uczujecie iż taka manifestacya, oprócz innych, wyższego rzędu korzyści, posłuży jeszcze za tarczę przeciwko pociskom, przez złą wiarę lub niewiadomość na Tow: rzucanym.

Sądząc iż spieszną odpowiedzią okazać należy naturalnym sprawy naszej sprzymierzeńcom jak Tow: ich spółczucie i gotowość do spółdziałania oceniać umie odzywamy się do Stowarzyszenia Demokratów Angielskich: odsłaniamy im z równą otwartością całą myśl naszę. Korzystać ze sposobności służenia sprawie ojczystej wszelkiemi środkami, jest obowiązkiem samą naturą rzeczy i wyraźną wolą Waszą na nas włożonym. Obowiązku tego święcie dopełnimy. —

Członkowie Tow: zamieszkali w miejscach przez które bracia nasi z Hiszpanii wracający, przechodząc pozostali, zechcą nam nadesłać listę ich imienną, z oznaczeniem zatrudnień jakim bracia ci oddają się lub oddać zamierzają; gdyby zaś pomiędzy nimi byli tacy, którzy dotąd żadnych zatrudnień nie mają i mieć nie mogą, natenczas winni nas o swojem położeniu uwiadomić a obowiązkiem będzie naszym wskazać im inne miejsca w którychby łatwiej pracę i zarobek dla siebie wynaleść mogli. Dokładna przeto wiadomość o ich obecnym stanie, liczbie i miejscach pobytu jest nam koniecznie potrzebna. —

Poitiers d. 11 Czerwca 1837.

Pozdrowienie i braterstwo

Sekretarz
Robert Chmielewski

Prezydujący z kolei
Alexander Moledorf